



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Veritates Æternæ Ex Prima Hebdomade Asceseos
Jgnatianaè Petitaè**

Vogel, Matthäus

Constantiæ, 1731

Consideratio IV. De Peccato Veniali.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-60667](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-60667)

Ad B. Virginem & Sanctos. O verè Mater
 Misericordiæ, Maria Virgo! ego peccator te in-
 tercedente servatus ab inferis tibi gratias ago,
 meam erga te pietatem renovo; finem faciam
 liberiori vitæ meæ: ora & deinceps pro me, ne
 in pristina peccata relabar. Idem mihi à DEO
 impetrate, ô Sancti Patroni omnes, vos præci-
 pue, qui mori maluistis, quàm peccare: horro-
 rem peccati implacabilem mihi exorate, ne ultra
 offendam DEum meum. *Litanias Lauretanas*
recita eundem in finem.

Consideratio IV.

De Peccato Veniali.

Recitatâ oratione, cogita te videre Purga-
 torium, ejusque pœnas varias ac terribiles, nec
 non Animas DEO quidem dilectas, acerba ta-
 men patientes. Roga gratiam agnoscendi,
 quantum malum sit illud, quod DEus inter flam-
 mas illas tam horrendis castigat suppliciis.

Pars I.

Natura Peccati Venialis.

D*octrina.* Peccati mortalis horror facilius
 persuadetur hominibus, Venialis non item.
 Insita enim est hæc hominum animis opinio
 non facile evellenda, peccatum veniale Leve
 aliquid esse; hinc nec tanto studio vitandum.
 Pesti-

Pesti-

Pestilens doctrina à dæmone hausta. Aliud ex natura & pœnis peccati huius agnoscemus. Lubet antea Sanctorum, Deique iudicium de hac re proponere. Age, quid Sancti de peccato Veniali iudicant? 1. Sancti unum etiam Veniale peccatum dignum iudicârunt, quod tota vitâ deflerent: sic Eusebius quadraginta annis voluntariam unam distractionem sub oratione habitam deploravit. S. Aloysius à se adhuc puero admissi peccati umbram quotidianis ferè flagellis & jeuniis expiare laboravit. 2. Sancti adeo horruerunt peccatum etiam Veniale, ut dixerint, se potius omnia inferni tormenta passuros, quàm tale peccatum facturos. Ita sensere S. Edmundus & S. Anselmus. B. Cathar. Senens. agebat: si per unum veniale possem obtinere gloriam tantam, quantam habet B. Virgo, nollem veniale illud perpetrare. V. P. Franciscus de Hieronymo Domino cuidam asserebat: Nec pro totius mundi bono oportet vel leviter mentiri. 3. Communis Patrum doctrina est, Veniale unum peius esse malis mundi omnibus, morte etiam ipsâ, imò & inferno. Hinc B. Dorothei verba sunt: *Longè melius est perire omnia corpora, quàm ladi animam tuam in re etiam minima.* S. Anselmi: *Nec pro aliqua re mundi, nec pro omnibus simul peccatum unum est admittendum.* Gersonis hæc: *Toleranda est potius mors omnis pœnalis, omnia Martyrum supplicia, quàm committenda levissima in DEum offensa.* Hinc notum est illud: præstat millies mori, quàm DEum vel levissime offen-

offendere. Ex quo una omnium Patrum conclusio hæc est : si una ex parte proponeretur omne mundi bonum, atque id per veniale peccatum obtineri posset, non liceret hoc committere. Mirabilior ista illatio : si per veniale unum totum possem servare ab exitio regnum ; si omnia mundi peccata impedire ; si omnes ex inferno damnatos liberare, ne vel tum hoc admittere fas esset. Expende hîc tecum, quantum divinæ gloriæ augmentum foret, si innumerorum damnatorum blasphemiam converterentur in laudem & benedictionem DEI ! & tamen venialis unius peccati tanta malitia est, ut nec ad tantum gloriæ augmentum faciendum illud liceat perpetrare. Idem est, si per veniale unicum posses obstruere inferos, ne ullus hominum eò amplius decideret, sed ut salvi fierent omnes ; non liceret tibi, res certa est, non liceret tibi venialis illius perpetratio : majore DEum injuriâ afficit peccati unius malitia, quam omnium hominum laudes per æternitatem omnem dicendæ eum delectarent. O peccatum veniale, quis tuam satis penetret malitiam ! 4. Si Sanctis in Cælo daretur optio, ut aut admittant peccatum veniale, aut Cælo omnes exeant, nunquam ad illud redituri, tantus est in iis venialis peccati horror, ut omnes hoc potius momento Cælo exesse mallent, ac peccatum ejusmodi peccare. Ecce hoc Sanctorum de veniali peccato judicium est. Veniamus ad judicium DEI. Quale istud est ? idem,

H quod

quod Sanctorum; à DEO enim hauserunt Sancti. Apparuit Christus S. Brigittæ, & inter monita alia hoc dedit: Tu nullum peccatum puta leve, nullum negligendum. S. Catharina Senensem docuit, tantam inesse peccato veniali malitiam, ut nec omnes Sancti per sua Martyria & opera bona, nec ipsa B. Virgo possit pro uno etiam satisfacere: ut enim nos delere jam possimus peccata ejusmodi, & pro eis satisfacere, debebat Christus, persona divina Patri æterno prius satisfacere, & sua offerre merita nobis applicanda; quod nisi factum fuisset, nunquam vel minimum deleri à nobis potuisset. Hinc Christus eidem Virgini addidit: etiam veniali peccato malitiam quodammodo inesse infinitam, quia infinitum bonum offendit. Ecce iudicium DEI & sanctorum. Huic subungere placet etiam iudicium morientium & damnatorum. Iudicium morientium summi æstimandum est; teste enim Scripturâ, Mortuum iudicium bonum est. Quid igitur Morientes de peccato veniali iudicant? ô quàm aliud, nos! ô quàm formidandum eis apparet, quid quid in vita leve crediderant, aut contemnendum! Religiosus erat, qui morti proximus, timore terroreque correptus exclamabat: ô bone Jesu, condona mihi hoc modicum! condona mihi! ad circumstantes deinde conversus agebat: Fratres mei, hac horâ, hoc momento munda etiam peccata reputantur inter magna. Studiosus fuit Henricus ille ab Hayden, rarissimus

simæ pietatis adolescens: huic dæmon leves defectus in morte adeò exprobravit, ut immani terrore perculsus postea diceret: ô Socii mei, salus mea fuit in angusto! Religiosus erat, cui morienti dæmon unam horam, somno otioso datam, objecit, & terribilem horrorem incussit. Hoc ipsum minitabantur aliquando dæmones cuidam sancto cæteroquin Episcopo, qui die festo absque necessitate barbam sibi radi patiebatur: illi enim capillos sollicitè colligere visi sunt, sic Episcopum allocuti: his te aliquando torquebimus: his te torquebimus. Ecce habes simul iudicium morientium & damnatorum. Si enim dæmones crederent peccata venialia tantùm esse contemnenda, non adeò sollicitè ea observarent, & moribundis obiicerent. Clarius tamen patebit iudicium damnatorum ex parte altera, ubi intelliges unum sæpe veniale peccatum esse, quo via ad infernum sternitur. Causam malitiæ tantæ, quam veniali peccato inesse iudicant sancti, morientes, & DEUS ipse, intelliges, si naturam peccati ejuscemodi attendere velis.

Natura peccati venialis est, quòd sit offensa DEI. Veniale quodlibet verè suo sensu est offensa DEI. DEUS Majestas infinita est; ergo quidquid eum offendit, leve non est, sed malitiam aliquo modo continet infinitam. Fateor, non est offensa eo sensu, quòd divinam solvat amicitiam, aut gratiã nos excludat; offensa tamen est, inobedientia est, quidam tantæ

Majestatis contemptus est. Regem in re etiam parva offendere, res magna est, & severe plectitur. Atque ex hoc fit, quod veniale sit gravius omnibus morbis & morte ipsa, quæ non sunt offensa DEI; sequitur esse tantum malum, quod magis deceat averfari, quam mortem, ejus fugam verò magis quærere, ac meam, meorum amicorum totiusque mundi vitam & conservationem: neque enim decet Majestatem infinitam ob ullum bonum creatum offendi. Accipe simile: defendis te per æstatem à muscarum molestiis, dum faciem circumvolitant, aut ei insident. Earum aliquam si deprehendis, licet vulnus tibi nullum inflixerit, confestim occidis; satius enim esse credis, si vile hoc animalculum morte afficiatur, quam ut vel levissimam ab eo patiaris molestiam. Creaturæ omnes quid sunt in conspectu Magni DEI? quid tu? quid homines reliqui omnes? minus reverentius ac muscula aliqua tibi comparata. Si ergo minus malum censes, muscam occidi, quam te aliquantum molestiæ ab ea experiri, quia tu multo perfectiore naturâ es præditus; quanto magis fateri debes, minus malum esse, si creaturæ omnes pereant & exinguantur, quam ut vel levissima DEO molestia, ut ita dicam, aut dispensentia inferatur per peccatum veniale, cum DEI natura infinitis perfectione excedat creaturas omnes. Scilicet si infinitam DEI Majestatem cognosceremus, venialis peccati malignitatem facile caperemus, nec miraremur judicium sancto-

sanctorum Patrum asserentium, neque pro totius mundi conservatione, neque pro damnatorum liberatione faciendum esse veniale unicum. Verum abscondita sunt hæc ab oculis nostris. Ideo bene S. Ignatius ingemuit: Ô DEUS, Ô si te homines nôssent! Si DEUM nôssent, nôssent pariter, quid sit in re etiam levissima DEUM offendere, in re levi DEO non obedire, in re levi refragari. Sunt, qui levem DEI offensam comparant sputis & colaphis, quos Judæi Christo inflixerunt; quibus venerandam ejus faciem conspuerunt; sicut mortale peccatum ipsi occisioni & crucifixioni conferunt. Tecum reputa, an non terribile sit, Divinam conspurcare faciem, colaphis cedere &c. hoc si rem momenti parvi credere potes, potes & peccatum veniale leve dicere.

Reflexiones. Quid ad hæc, Studiosè? an fabulæ sunt? an exaggerationes hyperbolicæ? Veritates sunt: fabulas enim Christus cum Sanctis non docet. Quid concludis? Audiisti Judicium Sanctorum & ipsius DEI. Quid tibi videtur? Christus infinitam aliquam malitiam peccato inesse dicit; nullum dicit esse leve, nullum contemnendum. Sancti Patres nec pro totius mundi salute peccatum veniale admittendum esse docent. Quid tu? quid homines plerique hac de re judicant? quid de mendacio levi? de irreverentia in templo? de inobedientia modica? de iterata Pensi scholastici dictatione? de otio unius aut alterius horæ? de somno pigre

grè protracto? de innumeris aliis quid iudicat mundus? Manifesta sunt iudicia ejus. Leve est, ait, leve est: leve mendacium jocosum aut officiosum; levis illa inobedientia &c. imò eo devenerunt Studiosi nonnulli, ut, si quis sit, qui hæc velut magna, velut sollicitè fugienda proponit, dicere audeant: &, quæso, quantum tandem res est? quid demum est, indies somno ad lucem usque indulgere? prodire foras è domo tempore studiis destinato? conversari cum aliis? vagari per domos & plateas, quæque sunt plura ejusmodi. Quid demum? levia sunt, puerilia sunt, nulla sunt, non digna, quæ tot monitis & minis inculcentur. Ita loquuntur non pauci. O tempora nostra! ô miseram juventutis seductionem! Christe Jesu, quo delapsi sumus! tu nullam DEI offensam docere esse levem; & Studiosi nullam prope docere esse alicujus momenti. Tu de omni verbo otioso doces dandam esse rationem; & Studiosi de diuturnis confabulationibus, de turpioribus etiam jocis nihil te quæsiturum esse credunt. Tu vel unam horulam temporis otiosè exactam moribundo exprobrari permisisti, & eum propterea purgantibus illis flammis addixisti; & Studiosi dies totos & menses, indies certè horas plures otiosè dormiendo, circumvagando studiis non vacando consumunt; nec tamen iudicium tuum timent, nec propterea in confessione se accusant, nec de emendatione summo solliciti, quin & indignantur talia monentibus.

O Jesu

O Jesu, quò delapsa est cæca Juventus? offensas cumulat, & non curat; atque utinam non essent, qui ridere etiam ad ista & joculari audeant! Tu, mi lector studiosè, quid sentis? hoc credo concludis: ergo aut Christus errat, aut juventus cum mundo errat. Christus peccatum quodvis magnâ dicit curâ esse cavendum; dicit, nihil esse leve: mundus cum Juventute sentit contrarium. Utra pars errat? aut DEUS, aut Mundus. Errare an DEUM dices? blasphemum esset vel cogitare. Ergo Mundus errat: ergo juventus errat. Hoc firmiter tibi imprime. Erit, cum socii te invitabunt ad otiosas ambulationes, ad neglectum pietatis in templo, ad studia omissenda &c.] dicent: leve quid est: veni nobiscum: adeamus locum illum: peccatum non est: nihil mali agimus &c. Christus verò in corde tuo dicet: cave; offendis me, si audias socios tuos, peccatum est. Quid tu? aut Christus te decipit, aut socii. Christus veritas æterna decipere non potest; ergo hunc audi, huic obsequere, nihil leve judica, quo DEUS offenditur.

2. Veniale peccatum quodlibet est offensa DEI; ergo nihil leve est. Nam cum tanta sit DEI nostri Majestas, impossibile est aliquid leve esse, quod eam quocunque demum modo offendit. Hinc S. Basilius dicit: *Quis est, qui peccatum unum, cujuscunque modi illud sit, leve audeat appellare?* optarem hîc aureis semper characteribus descriptum versari ob oculos tuos id,

quod modò memoratus Pater asserit : *Nihil ad DEum pertinens leve est.* Quod & V. P. Lancicius S. I. his verbis complectebatur : *Nihil leve, quod summa æstimat Majestas : nihil exiguum, quod summa reprobat Sanctitas.* Nihil leve. *Æstimat Majestas divina preces matutinas ; æstimat heroicam manè sui victoriam in surgendo, industriam in studiis, reverentiam in templo, mortificationes in rebus etiam modicis, fugam otii, examen vespertinum, obedientiam &c.* ergo leve quid non sunt ista, aut risu digna : nihil enim leve, quod summa æstimat Majestas. Nihil pariter leve, quod summa reprobat sanctitas. *Reprobat ista mendacium etiam jocum ; reprobat horam etiam unam otio datam, omissiones precum, irreverentias in templo, teporem in studiis, liberiores loquendi modum &c.* ergo leve quid non sunt ista, aut risu digna. Nihil leve, quod summa reprobat sanctitas. Nihil ad DEum pertinens leve est.

3. Veniale peccatum non est quidem offensa DEI, quæ quasi mortem Christo afferat, uti Mortale ; sed simile dicitur sputis & colaphis, quibus Judæi Christum affecerunt : infero rursus ; ergo peccatum veniale nihil leve est. Spretum conicere in divinissimam Christi faciem profectò nihil leve dixeris ; nihil pariter leve colaphum divinissimo vultui infligere. Agere enim, existat filius, qui dicat : non occidam patrem meum, conspuere tamen, colaphos ei infligere pro libitu audebo. Quid de filio hoc censes ?

ses? an signum amoris debiti in eo advertis? an leve quid ab eo perpetrari dices? Tibi applica.

4. Si Sancti maluerunt tormenta quævis tolerare, ac vel unum veniale peccatum facere; si censent nec pro totius mundi salute, nec ad evitanda mala omnia, nec ad ipsum infernum declinandum fieri debere peccatum ejusmodi; an non erubescere cogaris, quòd aliud hæcenus & cogitaveris & feceris? Quis numeret peccata venialia à te per unius solum anni spatium admissa? percurrere diem à manè ad vesperum usque: vide, qualis fueris in surgendo, orando, studendo, comedendo, loquendo &c. ô quot peccatorum talium millia reperies! Jam quæro; quam ob causam ea admisisti? quanti res momenti agebatur? quantum malum declinare, quantum procurare bonum laborâsti? an agebatur conversio totius mundi, an salus regni? ne tum quidem licuisset vel leviter peccare. An aliàs fortè incurrisses ingentem morbum aut mortem ipsam? ne vel sic licuisset DEum offendere. Abfuerunt ista omnia: timebas fortè confusionem levem in schola aut coram uno alteròve Studioso; timebas increpationem aliquam, aut vultum asperiores; & ô quot mendacia, quàmque turpia uno velut halitu proferebantur! ad evitandum leve hoc malum fecisti, quod ad evitandos etiam inferos facere non debebas. Agebatur lucrum leve, amicitia alterius diminutio, voluptatula modica jac-

H s

tura:

tura: hoc ne fieret, quot peccata tuo iudicio levia perpetrare ausus es? Spes exigui boni, metus exigui mali ad innumera peccata perpetranda te induxerunt. Jam cogita: pro totius mundi imperio obtinendo, non decet vel levissimè DEum offendere; & tu toties pro re tantilla offendisti? atque utinam non etiam jocando & ridendo id egisses, ubi nulla penitus boni spes, nullus mali metus existebat. Ridendo quot mendacia, aut sermones liberiores prolati sunt; ex joco, ut ajebas. O infelix jocus! o rem terribilem jocando DEum offendere! Animi exhilarandi causâ, otiano perdebas tempus, ambulando &c. quid hoc erat, nisi jocando DEum offendere? ô rem terribilem!

5. Morientes de veniali peccato quid iudicent, intellexisti: ex eo quid inferis? id, quod toties jam inculcavi: ergo non est leve quid peccare venialiter. Ad solum etiam peccati venialis nomen percelli posthac debes magis, ac si omnem mundi machinam funditus labetaculatam in informem ruinarum acervum subsidere cerneres. Res nimirum prorsus terribilis est: DEum offendere. Horrorem peccati huius optarem eum, quem S. Cath. Genuens. concepit. Ostendit ei DEus peccati venialis turpitudinem; quâ visâ sic cohorrui, ut non tantum se illico morituram, sed penitus annihilandam crederet; sic deinde Christum allocuta est: Jesu, malo mihi ostendas omnia dæmonia, eorumque supplicia; nihili enim facio monstro-
sam

nam eorum turpitudinem præ deformitate unius
offensæ, quam venialem dicimus: non miror
infernum conditum esse pro peccato mortali,
cùm etiam venialia tam deformia sint, & DEO
tam injuriosa. Eundem tibi horrorem opto;
concupies etiam, ut spero, si ea quæ dixi, & ad-
huc dicenda restant, seriò expendas.

Affectus & Proposita sumantur ex parte se-
cunda inferiùs posita.

Pars II.

Supplicia Peccati Venialis.

Doctrina. Supplicia Peccati Venialis varia
sunt. Notissimum omnibus est Purgato-
rium. Ignis ille purgatorius peccati Venialis
supplicium est. O si verborum istorum vim
penetrares! Moritur in peccato veniali, vel
unico tantùm, homo aliquis: ad DEI aspectum
non admittitur: prohibetur Cælo: ad ignem
Purgatorii delegatur. Quid ibi? quibus pœnis
afficitur? Dicam paucis: concors Patrum sen-
tentia est, easdem esse in Inferno & Purgatorio
pœnas, eadem supplicia, ut nullum prorsus sit
discrimen præter hoc, quòd infernus duret æter-
nùm, non sic autem duret Purgatorium. Ad
Purgatorium ergo relegatur anima in unico
etiam veniali moriens. Ergo plura ibi & ma-
jora pro uno veniali patitur tormenta, quàm
si omnia Martyrum supplicia, omnes morbos,
dolo.

dolores in mundo omnes toleraret? ita est. Minimum enim loci illius supplicium omnia mundi tormenta superat. Tecum considera; si quis ob veniale peccatum tantum mense uno dolores dentium aut capitis sustinere deberet, an non diceremus, peccatum illud rem terribilem esse, cum tanti pro eo dolores debeant tolerari? Et quid est dolor dentium non unius modo mensis, sed mille annorum, si cum dolore Purgatorii minimo conferatur? Tantos tamque diuturnos Anima, Venialis unius rea, pati dolores cogitur, & gravitatem non apprehendes? Apprehendes fortasse magis, si patientis personam consideres. Age, quis dolores illos patitur? Anima DEO dilecta, æternum in Coelis DEum visura; hæc tam terribilibus à DEO plectitur suppliciis. Ah quid hoc? Animas in inferno horrendis adeò modis puniri, non miror; hostes enim DEI sunt, inimicæ DEI, æternum divino conspectu arcendæ. Sed puniri amicas DEI, filias DEI, æternum cum sanctis regnaturas, ô quid est! an non exinde colligimus odium maximum, quo leves etiam noxas DEus justus prosequitur? Cogita esse Patrem, qui filium suum in flammis abiiciat: quid dices? aut filius grande admisit facinus, aut pater crudelis est. Ergo & hîc sic loquere: aut DEus crudelis est; aut animæ in igne purgantibus grandes facinus perpetrarunt. Primum cogitare nefas est; alterum veritas est. Scilicet unum etiam Veniale peccatum opinio
ne

ne nostrâ majus est. Et quæ venialia ibi plecti credis? Horreo, dum recordor tot historiarum, è quibus patet, unius etiam crucigeri furtum, unam in oratione distractionem voluntariam, unam in templo irreverentiam multorum annorum suppliciis castigari. O DEUS! ô si homines nôssent, quàm horrenda res sit offensa DEI etiam in re levissima!

Supplicia peccati venialis in hac etiamnum vita plura supersunt, quæ paucis commemoro. Peccata venialia impediunt auxilia, quæ concessurus alioquin fuisset DEUS; consolationem & gustum in divino servitio subtrahunt; licet amicitiam DEI non tollant, familiaritatem tamen, quâ DEUS usus fuisset, ab anima sic peccante arcent; pudorem homini sensim eripiunt, ut peccare non erubescat amplius; sunt occasio tentationum graviorum, quibus DEUS tepidas animas affligi patitur, quæ liberè adeò levia peccata admittunt &c. Non commemoro pœnas temporales, quibus venialiter peccantium temeritas mulctata legitur tum in sacris litteris, tum probatis aliis authoribus.

Unum commemoro, quod terrore prorsus horribili percellere meritò quemcunque debet, atque eò inducere, ut peccata etiam minima, maximè deliberata & voluntaria sedulò caveat. Horreo, fateor, quoties cogito, nec sine metu tibi aperio. Quodnam ergo hoc supplicium? Continetur notis illis scripturæ verbis: *Qui spernit modica, paulatim decidet; decidet à pietate, à statu*

à statu gratiæ in perditionem æternam. Orem
 planè terribilem ! ô fulmen ! ô tonitru , quod
 quem non emollit , ferreus sit , necesse est , imò
 ferro saxoque durior. Qui spernit modica ,
 paulatim decidet ; hoc est , qui deliberatè , sæpe ,
 sine horrore committit Venialia , paulatim de-
 cidet in mortale , è mortali fortè , ut sæpius fac-
 tum , ad damnationem sempiternam. Quid ad
 incutiendum peccati venialis horrorem dici po-
 test efficacius ? peccatum veniale disponit ad
 mortale , adeoque ad infernum. Hic est effec-
 tus ille pestilens , hæc pœna illa terribilis , quæ
 liberè peccantes venialiter punire solet Divina
 justitia. Res certa est apud SS. Patres ; hinc
 peccatum veniale comparant non quidem morti ,
 sed morbo v. g. feбри. Non aufert hæc ex se vi-
 tam corporis , sed infirmat. Primò enim vires
 ad operandum necessarias subducit ; deinde
 ciborum appetitum minuit ; demum ad mortem
 disponit. Hæc ipsa è veniali peccato enasci
 docent. Debilitantur vires hominis ; debilita-
 tur vigor & bene agendi alacritas ; ita ut ani-
 mus hominis in actionibus aliàs etiam sine dif-
 ficultate exercitis ingentem sentiat difficultate-
 tem , & facilè inducatur , ut eas vel omittat
 vel frigidissimè peragat : vires enim veniale
 peccatum abstulit. Accedit fastidium rerum
 divinarum & nausea : non sapiunt ultra devo-
 tiones , non placent mortificationes. Demum
 adest inclinatio ad peccatum mortale. Probi-
 gium est videre hominem , qui voluntariè
 bere

berè peccat venialiter, nec tamen labatur in mortale. Horum omnium causa ea est, quia toties peccanti venialiter vilescere incipit DEI Majestas; DEUS non tot gratias amplius suppetat; quin & eas paulatim subtrahit; sic cadit homo, sic perit. *Multoties peccando venialiter, ait S. Thom. disponetur homo ad mortale.* Ex quo facilis ad infernum descensus est. Docet hoc quotidiana fermè experientia. Nemo repente pessimus: incipimus à levi, & paulatim ruimus ad gravia. Tuam conscientiam appello. Peccastine graviter, mi Studiose? unde, quæso, inductus es ad mortale primum? si tentationes illas aperuisses; si socium illum declinâsses; an peccâsses? minimè. E levibus descendisti ad grave. Studiosi, qui jam inter inferos sedent, æternum miseri, an statim à peccato mortali inceperunt? hoc ut credam, non inducor. Dæmon ipse non statim ad gravia perpetranda impellit, sed à levibus incipit, quæ dum ab homine liberè videt admitti, fortè etiam contemni, tum enim verò vix advertentem aggreditur, nefanda quæque & horrenda ei obiicit, persuadetque. Sic certè cum Ernesto illo Herbipolensi egit. Non eum mox ad magicas artes, ad horrenda sacrilegia invitavit; sed sic eum induxit, ut Ernestus hîc & nunc abesse inciperet à scholis, & hoc leve credidit; abesse à Sodalitate; iterum leve; negligere pensa scholastica, horam unam alteramve otiari, plusculum indulgere somno, omittere manè & vesperî preces,

preces, adhærere sociis, eorum audire consilia, cum iis visitare popinas &c. Hæc omnia ei levia videbantur; fortè etiam re ipsa tantum venialia erant; fortè, inquam, nam constanter talia agere, quis à mortali excuset? Interim per levia & levia ista deductus est miser ad execranda flagitia, ad probrosam in sæculo, infelicem in æternitate mortem. O leve! ô leve! sic omnibus in inferno hærentibus actum esse credo, atque ideo ab his acerbissimè deplorari. Legi de quodam, qui post obitum apparens hoc iterum iterumque ingemuit: *Heu quàm gravi errore deceptus sum!* contemnendo scilicet venialia quibus via sternebatur ad Tartara. Has tibi voces & veritatem adeò horrendam imprime.

Ut imprimas fortiùs, placet addere id, quod absque horrore nunquam lego, aut cogito. Theresia Virgo illa sanctissima, rarissimis à DEO donata favoribus, plurimis à Cœlo doctrinis saluberrimis instructa, vice quadam rapta est in ecstasin, deductaque à Custode Angelo ad inferos. Ibi cum varia variorum tormentorum non sine stupore immani spectasset; demum monita est, consideraret locum aliquem, quem digito designabat inter inferos. Consideravit illa, & loci horrore exanimata corruisset, nisi per singularem DEI gratiam fuisset corroborata. Postquam diu satis eum contemplata fuerat sic eam Angelus alloquebatur: Theresia, scito hunc ipsum, quem hic vides locum illum esse, quò deturbata fuisses, per omnem æternitatem ibi

ibi crucianda, nisi leve illud peccatum emendâsses. O quo horrore Sancta Virgo has voces excepit! quo nos eas excipere debemus? Virgini tam sanctæ paratur inter inferos locus a deò terribilis, si à peccato veniali non desistat. Ô horror! peccatum unum veniale fuit, quo Virgo Sancta viam sibi parâssset ad Tartara, nisi illud seriò cavisset; non quasi hoc ipsum peccatum tantæ esset malitiæ, ut pœnam mereretur æternam, sed quia committendo sæpe veniale illud, admisisset & alia, per quæ sensim in divino servitio languere cœpisset, & demum deficere. Ô peccatum leve! Et quale putas fuisse illud, quod S. Theresia admittebat? Audi & magis obstupesce: diuturnior erat confabulatio cum hominibus aliis; confabulatio non impura, aut detractoria, sed vana, otiosa, de rebus inutilibus. O cœlites! tantilla res tam Sanctam Virginem paulatim deduxisset ad Tartara! Ô cœlites! quid agent peccata studiosis familiariora? quid neglectus precum? quid segnities in studiis? (si tamen hæc veniale est) quid irreverentiæ in templo? quid lusus prohibiti? quid innumera alia? quis non timeat peccata ejusmodi levialia? Levialia dum voco, ex communi sensu loquor. Reipsa enim sentio: nihil leve, quo Divina Majestas offenditur.

Reflexiones. Hæc, quæ dicta sunt, nisi in te Venialium horrorem excitent, nescio sanè, quid eum valeat excitare. Ex his enim omnibus hoc unum inferri potest: ergo peccatum

Veniales res formidanda est; ergo summo studio cavendum; neque enim sic puniret DEus, si res solummodo levis esset. Cur ergo veniale, cur leve dicitur? Non quasi leve in se esset, sed quòd peccato mortali comparatum, leve censetur; in se ipso enim omnem terrenorum malorum gravitatem excedit. Sic febris in se gravis, malum tamen leve dicitur morti collata. Sed agamus ordine.

1. Si DEus horrendis adeò suppliciis in orbe altero punit peccatum leve; ergo stultissime agit, qui semel etiam tantum deliberatè peccat venialiter; & hoc qui attenderet, certe non peccaret. Si pro uno veniali tantum per tres aut quatuor dies tibi esset jejunandum, aut dolor dentium sustinendus, an tam facile admitteres tot mendacia &c.? profectò caveres. Et, & quid, quæso, est dolor dentium per pauculos dies, quid breve jejunium Purgatorii suppliciis collatum? minùsne ista formidas? an minùs credis? aut cur tibi ipsi usque adeò inimicus es, ut tantas accersere non horreas pœnas?

2. Si peccatum veniale disponit ad mortales, ergo ex hoc maxime capite fugiendum est, etiam in rebus, quæ placere nobis possunt, aut molestæ esse. Non cavemus solam mortem, sed etiam morbos, ne per hos deducamur ad mortem; ita & venialia cave, ne per ista deducaris ad mortale. Ut morbos arceamus à nobis, à multis abstinemus, quæ cæteroquin grata sunt nobis & suavia; agimus econtra multa, quæ alias

alias molesta accidunt. Sic in occasione peccati venialis agendum est. Scit quispiam sanitati suæ nocere v. g. uvas: si sapiens est, si vitæ suæ amans, abstinēt ab uvis. At miro earum desiderio tenetur? nil refert; abstinēt. Sed molestum hoc ei accidit? nil refert; abstinēt: morbum enim timet, & enascituram fortè ex morbo mortem. Scis, sanitati tuæ conducere, si singulis mensibus sumas medicinam aliquam amarā: quid agis? si sapiens & vitæ amans es, sumis statuto tempore medicinam illam. At amarā est? palato non sapit? nauseat stomachus? nil refert; vincis te, sumis; times enim morbum, & secuturam fortè ex morbo mortem. Hæc pro sanitate corporis toleras molesta; abstines a rebus alias jucundissimis, ne in morbum, ne in mortis periculum ruas. Pro Anima quid ages? minusne hæc meretur à te? Ecce morbus periculosus est consuetudo in peccato illo veniali: ecce periculum est, ne ruas in peccatum grave, & ex hoc in stygem. Quid ages? si sapiens, si Animæ amans es, fuge periculum hoc; fuge peccatum illud veniale. Sed si fugerem, ais, deberem abstinere re mihi dulcissimā v. g. consortio alterius, quiete dulci &c. deberem agere, quod mihi molestum est v. g. maturius surgere, preces perfolvere flectens, totos dies studiis dare &c. quæ nimis mihi sunt gravia. Studiosè, recordarisne, quòd de Anima & ejus vita agatur? Pro vita corporis, pro arcendo à te morbo ista omnia ageres, quæ tibi esse diffi-

cilia dicis; fugeres ea omnia, quæ tibi dicis esse grata; cur non pro Anima tua? agitur æterna hujus salus. Cape animum: fuge peccatum illud, licet te privare debeas re, cæteroquin jucundâ; licet aliquam in ejus fuga sentias difficultatem. Hoc nisi agas, time, ne ex morbo hoc oriatur mors ipsa, peccatum scilicet grave.

3. Quid judicas de eo, quod cum S. Theresia accidit? una liberior confabulatio de rebus vanis initium fuisset damnationis æternæ? an expavesce & conclude; ergo multum pendet ex unico etiam veniali peccato, multum, imò plurimum pendet. Salus æterna sæpe ex unico veniali pendet. Nam, quod bene notabis, gratiæ divinæ quasi concatenatæ sunt. v. g. Ex oratione, quam devotè persolves in templo, pendet una DEI gratia, ex hac dein pendet secunda, è secunda pendet tertia, & sic deinceps, ita ut si non detur illa prima, non detur etiam secunda, tertia &c. non datur autem in casu nostro prima, nisi persolvatur devotè oratio. Jam ulterius audi. Theologorum doctrina est, gratiam extremam beatæ mortis, quam vocamus gratiam finalem, sæpe penderè etiam ex simili ordine gratiarum, ex occasione aliqua parva, ita ut si hanc occasionem negligas, non sequatur ille ordo gratiarum, non gratia finalis, non beatitudo tua. Non constat autem nobis, quæ sit illa occasio, quale opus bonum, è quodales gratiæ pendeant; hoc scimus, potest esse quælibet occasio, quodlibet opus bonum. Par
modo

modo de peccatis Sancti loquuntur. Ex uno levi peccato sæpè pendet aliud & aliud, & sic deinceps, donec sequatur grave, & post hoc sæpè damnatio; ita ut si commitam illud primum veniale, secuturum tertium, quartum &c. denique mortale & damnatio. Non constat autem nobis, quodnam sit illud veniale, è quo talis peccatorum ordo pendeat; hoc scimus, potest esse quodlibet. In S. Theresia tale peccatum fuisset continuatio confabulationis de rebus otiosis; ex hoc pendebant multa alia venialia, demum mortale & damnatio; ita ut si confabulationem illam non abruptisset, in alia & alia peccata incidisset, demum in mortale, in interitum. Sanè non scio, an ulla sit Fidei nostræ, & SS. Patrum doctrina, quæ hominem salutis amantem majore possit terrore percellere, & ad sollicitè fugienda venialia inflammare. Experspiscere, mi Studiosè, expergiscere, & expavesce! Time! time peccatum quodlibet deliberatum! Time primam illam in templo irreverentiam, & in oratione tædium; aut precum, ad quas obligaris, omissionem! fortè, fortè exinde tua pendet damnatio: non scio id quidem, sed esse potest; & si ita est; actum est de te, si tædium non excutis, irreverentiam non mittis. Expavesce! time negligentem illam præparationem ad tremenda mysteria Pœnitentiæ & Eucharistiæ! time repetere societatem illam perversam, domum illam, lusum vetitum, time illud otium &c. fortè ex his pendet damnatio tua. Non scio

id quidem, sed esse potest; & si ita est; actum est de te, si domum, si lusum repetis, si negligens adeò es in præparatione ad Sanctissima Sacramenta. Ah noli incerto eventui salutem tuam committere. De Studioso illo, quem Richardum vocant, scitur, quòd beatitudo ejus pependerit ex persolutione precum vespertinarum; quas si in honorem B. Virginis persolvere neglexisset, periisset æternùm, uti periit socius ejus. Et tamen quantillum ei videri poterat, semel preces ejusmodi negligere? quantillum? Scilicet, uti vana illa confabulatio S. Theresiæ poterat levis videri. Studiose mi, amo salutem tuam, & quia eam amo, hinc loquor, quod loquor: si tibi diceret quispiam: ecce ex illo quotidiano otio tuo, ex desidia in litteris, ex omissione precum, ex accessione domus illius, ex conversatione cum socio illo pendet damnatio tua: quo animo ferres? quid diceres? & tamen reipsa esse potest; ut ex eorum uno sic dependeat; certè enim non minora sunt, ac confabulatio illa S. Theresiæ. Quid ergo agis? quid concludis? an dices: fortasse non dependet beatitudo mea ex talibus; cur ergo angar? dicam ego: fortasse sic dependet, cur non angaris? quid si S. Theresia sic dixisset: forte non dependet ex confabulatione hac beatitudo mea; pergam ergo in ea. An non decepta hæreret jam inter inferos, æternùm misera, æternùm infelix? quis scit, fortè ex eo ipso quod tu jam contemnis ut leve, tua pariter beatitudo

titudo dependet. Væ animæ tuæ, si contemnere pergas! ô ut hoc inter inferos deplorabis! quid ages?

4. Ex omnibus hæctenus dictis illud denuo infero: nullum peccatum dicendum est leve. Leve non est, quod DEum summum offendit, & ab eo horrendis adeò pœnis castigatur. Leve non est, quod viam ad interitum parat. Versetur ergo Christi monitum supra relatam, ob oculos: tu nullum peccatum puta leve, nullum contemnendum: versetur quoque ob oculos id, quod B. Virgo Puellæ cuidam, Musa vocabatur, dicebat: si me amas, si mecum regnare vis in Cœlo, mitte nugas illas, illos jocos & lusus. Nota hoc, Studiosè: nugas, jocos, lusus: etiam minuta hæc displicent S. Virgini. Si amas eam, si regnare cum ea velis, obedi monito: fuge etiam illa, quæ levia putas, fuge mendacia, otium, desidiam &c. Certus esto, hunc esse modum procurandæ salutis tuæ, & colendi B. Virginem omnium excellentissimum. Monito huic si obsequi renuis, timeo, ne & tu illud aliquando ingemiscas: heu quàm gravi errore deceptus sum! quàm gravi errore! credideram, hoc & illud leve esse, ludens & jocans effutiebam mendacia, dabam dies & septimanas otio, ambulabam tempore studiis destinando &c. credebam esse leve quid & exiguum. ô quàm gravi errore deceptus sum! erravi! è mendaciis illis, ex otio illo, ex confabulatione, ex circumvagationibus illis mea pendeat damnatio. Erravi!

vi! perii! Ne sic aliquando cogaris gemere, jam
declina à malo etiam minimo: fuge peccati um-
bram levissimam. Labet hîc breviter subnecte-
re media illa, quibus admissa à nobis peccata
venialia expiari in vita hac possunt, ne expi-
anda reservemus flammis purgantibus. Ex horum
tamen facilitare ne arguas peccati levitatem, sed
DEI bonitatem. Cum non ideò facilia DEus
dederit media, quia malum leve est, sed ideò,
quia infinita ejus misericordia est. Remedia illa
sunt Confessio, Dolor de peccatis, cujusvis
Sacramenti devota perceptio, Benedictio Epil-
copi & cujusvis Sacerdotis; aquæ benedictæ,
usus, percussio pectoris dolorosa, usus rei bene-
dictæ, Mortificatio, Benedictio Venerabilis (si
talia comitatur dolor de peccatis) Indulgen-
tiæ &c. &c. His tu mediis utere.

Affectus. O suprema DEI Majestas, quot
causas iterum reperio, me coram infinita tua
clementia humiliter abiiciendi, & veniam fla-
gitandi. Domine DEus, nunquam sic agnovi,
quid sit Te in re etiam levissima offenderè. Non
credidi, tantam inesse peccato veniali malitiam,
ut nec pro totius mundi salute admitti debeat.
Credideram leve aliquid esse, hinc & ludibun-
dus talia sine numero, sine modo perpetrare au-
sus sum. O quantum distat judicium tuum à
meo & totius mundi! quantum erravi sic judi-
cando, & Majestatem tuam innumeris vicibus
offendendo! Nunc agnosco, mi DEus, per gra-
tiam tuam, nullum peccatum dici debere leve,
nul-

nullum debere contemni. Nunc cognosco, nihil, quod ad tremendam tuam Majestatem pertinet, dici posse leve. Doleo, ô mi DEus, quod in errore meo tam diu per meam ipsius culpam versatus, te toties offenderim. Eheu pro re nullius momenti, metu levissimæ confusionis, spe voluptatulæ cujusdam infinitam Majestatem tuam offendere ausus sum, & innumeris quidem vicibus; non attendi, quanta esset Majestas, quæ offenditur; quanta destinaret mihi supplicia: risi etiam, dum increpabar ob confabulationes otiosas, desidiam in studiis, pigritiam in surgendo, consuetudinem in mentiendo, ob circumvagations cum aliis, & quæ sunt innumera alia: risi, velut res levissima esset, nec increpatione digna: ô cæcitatem meam! non attendi periculum meum, in quod deliberata hæc Venialium perpetratio me conjecit. O cœlites! è veniali peccato pendere potest damnatio mea? & tam liberè peccare potui? Jesu Christe, detestor hanc meam & cæcitatem & malitiam, non tam quia mihi nociva, quàm quia infinitæ tuæ Majestati injuria est; posthac majorem hac in re curam geram.

Proposita. Statutum est, ô DEus, majore studio in peccatorum Venialium curam incumbam, præcipuè eorum, quæ magis deliberatè admittere solitus sum. Terret me nimium, quod de S. Theresia audivi; cujus etiam sæpe recordabor, cogitans: fortè ex hoc peccato, quod jam facere cogito, pendet salus & damnatio mea.

I s

Et

Et licet hoc ignorem, præstat tamen viam tutissimam eligere: hoc primum esto. Alterum, sæpius pariter recordabor veritatis illius æternæ nihil leve, quod summa æstimat Majestas: nihil exiguum, quod summa reprobatur Sanctitas. Nunquam decipi rursus me patiar, ut credam, leve quid esse vel unius horæ otium, vel unam negligentem è schola absentiam &c. Tertium. In fuga peccati venialis non me impediet aliqua molestia, quam sustinere debeo, aut privatio voluptatis, quâ frui possem; cum plura agam pro sanitate corporis mei. Hinc licet per assiduitatem in studiis me privare debeam variis delectationibus in otio positis, hanc nihilominus assiduitatem amplectar, voluptatem otii fugiam. Similiter licet suavis sit mihi somnus ultra quàm decet protractus, molesta surrectio tempestiva, suavis conversatio cum sociis, molesta consortii talis vitatio &c. tamen quia in his facile venialiter peccari adverto, vincam me, privabo me voluptate illa, molestiam illam lætus suscipiam, ut sic à peccato etiam levissimum remotior.

Petitio. Tu amantissime DEUS, in cujus Majestatem peccare tanta malitia est, tu dedisti velle, da jam & posse, da & implere; ne posthac momentum sit, quo te deliberatè amplius offendam.

Ad Jesum Crucifixum. Crucifixe Salvator meus ad crucem ceu thronum gratiæ me prosterne veniam rogo tot peccatorum meorum, quibus bonitatem tuam absque pudore offendi: gratiam

tiam insuper flagito, majorem posthac curam gerendi, ne vel levissimè amplius te offendam. Mortuus es propter peccata mea; da mihi horrorem & odium peccati cujuscunque, ut mori potius eligam, quàm peccare. *Anima Christi sanctifica me &c.*

Ad B. Virginem. Et tu B. Virgo, horrorem peccati venialis meo animo imprime, ne filium tuum amantissimum vel minima in re deinceps offendam. Impetra mihi robur cœleste, quo confortatus levissimas etiam legum divinarum transgressiones fugiam. Tu refugium peccatorum es, convertere se volentium Mater. Peccator sum; esto refugium meum: serium mihi est, aliquando converti ad DEum; esto Mater mea! *Ave Maria &c.*

Consideratio V.

De Peccatis Studiosorum.

Recitatâ oratione consuetâ, imaginare tibi Patrem cœlestem, qui speciali curâ Studiosis media ad salutem providet, eosque velut filios sustentat: cogitâ, te audire ex eo voces illas: filios enutrivit & exaltavit, illi autem spreverunt me. Pete gratiam agnoscendi malitiam peccatorum, quæ à Studiosis passim fieri solent, & contemni.

Pars I.